

Oremus.

Absolve, quaesumus, Domine, animam famuli tui N. ab omni vinculo delictorum; ut in resurrectionis gloria, inter Sanctos et electos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Dominum nostrum. *ñ.* Amen.

Deinde celebrans faciens crucem manu dextrâ super tumulum dicit:

ÿ. Requiem aeternam dona ei, Domine,
ñ. Et lux perpetua luceat ei.

Et dicto per cantores, Requiescat in pace. ñ. Amen. Praecedente cruce, redit cum aliis ad sacristiam.

Si officium fit pro pluribus defunctis, omnia dicantur in numero plurali.

SUMMARIUM CAEREMONIARUM MISSAE PRIVATAE.

I. Inclinationes.

Tres distingui solent. Prima est *capitis*, quae trahit secum modicam etiam humerorum inclinationem. Secunda *mediocris*, quae fit paulò magis inclinando caput et humeros. Tertia *profunda* seu integra, in qua ita flectitur caput et corpus, ut in modum crucis manus ambae dispositae utrumque genu facile contingant.

Inclinatio capitis.

Celebrans caput inclinat:

1. Disposito calice in medio altaris, antequam vadat ad cornu Epistolae, ut ibi Missale super cussino vel lectorili aperiat.

2. Quoties transit ante crucem, vel accedit aut recedit ab ea, nisi mox ante vel post fecerit aut facere debeat eandem seu maiorem reverentiam.

3. Ad ÿ. *Gloria Patri et Filio*, etc.

4. Ad haec hymni *Gloria in excelsis* verba: *Deo; Adoramus te; Gratias agimus tibi; Iesu Christe; Suscipe deprecationem nostram; iterum, Iesu Christe.*

5. Quoties dicit *Oremus*.

6. Proferendo nomen *Iesu, Mariae*, Sanctorum de quibus dicitur missa aut fit in officio memoria specialis, et Papae viventis.

7. Cùm sub *Credo* dicit: *In unum Deum; Iesum Christum; Simul adoratur.*

8. Initio Praefationis, cùm dicit *Deo nostro*.

9. Ad utrumque *Memento*, dum facit mentaliter commemorationem vivorum et defunctorum, demissum habet aliquantulum caput.

10. Cùm dicit: *Tibi gratias agens*, ante utramque consecrationem.

11. Cùm dicit: *Per eundem Christum*, ante *Nobis quoque peccatoribus*.

12. Ad *Agnus Dei*, etc., et tres sequentes orationes ante communionem.

13. In Quadragesima, cùm dicit: *Humiliate capita vestra Deo*.

14. Cùm absolvit haec verba: *Benedicat vos omnipotens Deus*.

15. In fine missae, ante infimum altaris gradum, antequam accipiat biretum, si in eo non est tabernaculum sanctissimi Sacramenti.

Nota. Cùm sanctissimum Sacramentum patenter expositum est, versùs illud fiunt inclinationes quae fierent versùs crucem; si non esset praesens; sed inclinatio quae ad nomen *Mariae*, Sanctorum et Papae facienda est, fit semper versùs librum. Item inclinatio ad nomen *Iesu*, quando profertur in legendo Evangelium.

Inclinatio media.

Haec fit quoties in rubrica absolutè *aliquantulum* esse inclinandum praescribitur, velut:

1. Ad versum, *Deus, tu conversus*, etc., usque ad *Aufer à nobis* exclusivè.

2. Ad *Oramus te, Domine*, etc.

3. Ad *Suscipe, sancta Trinitas*, etc.
4. Ad *Sanctus* usque ad *Benedictus qui venit* exclusivè.
5. Ad utramque consecrationem.
6. Ad *Domine, non sum dignus*, etc., et dum sumit corpus Domini.
7. Ad *Placeat tibi, sancta Trinitas*, etc.

Inclinatio profunda.

Fit à celebrante:

1. Cruci in sacristia, cum discedit ut eat ad altare, et cum reversus est.
2. Cum pervenerit ante infimum altaris gradum, si ibi non asservetur sanctissimum Sacramentum.
3. Ubi descendit sub infimum altaris gradum, antequam missam incipiat, si non adsit sanctissimum Sacramentum.
4. Dum dicit *Confiteor*, etc., donec ministro dicenti *Misereatur tui*, etc., responderit, *Amen*.
5. Cum dicit: *Munda cor meum*, etc., *Iube, Domine, benedicere*, etc., *Dominus sit in corde meo*, etc.
6. Initio Canonis, cum dicit, *Te igitur*, etc., usque ad *petimus* inclusivè.
7. Cum dicit, *Supplices te rogamus*, etc., usque ad ut quotquot inclusivè.

II. *Celebrans seipsum signat signo crucis:*

1. Initio missae, dicens: *In nomine Patris*, etc.
2. Cum dicit: *Adiutorium nostrum in nomine Domini*.
3. Cum dicit: *Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum*.
4. Cum incipit Introitum, exceptis missis Defunctorum, in quibus non se, sed librum signat, manu dextrâ extensâ, quasi aliquem benedicens, sinistrâ super altare positâ.
5. In fine hymni *Gloria in excelsis*, dicens: *Cum sancto Spiritu*, etc.
6. Ad duo Evangelia, signum crucis facit pollice dex-

- trae manus super librum, deinde super se, in fronte, ore et pectore.
7. In fine Symboli, dicens: *Et vitam*, etc.
 8. In fine Praefationis, dicens: *Benedictus qui venit in nomine Domini*.
 9. Ad haec verba Canonis: *omni benedictione coelesti et gratiâ repleamur*.
 10. Dum dicit: *Da propitius pacem in diebus nostris*.
 11. Cum dicit: *Corpus Domini nostri Iesu Christi*, etc., facit signum crucis cum hostia; et mox cum calice, dicendo: *Sanguis Domini nostri*, etc.

III. *Extendit manus, elevat usque ad humeros, et deinde iungit ante pectus:*

1. Cum dicit: *Gloria in excelsis Deo*.
2. Cum dicit: *Credo in unum Deum*.
3. Cum dicit: *Veni, Sanctificator omnipotens, aeternae Deus...*
4. Ad *Te igitur*, initio Canonis.
5. Ad utrumque *Memento*.
6. Dicendo: *fiat dilectissimi Filii tui*.
7. Ad *Benedicat vos omnipotens Deus*.
8. Cum dicit, *Sursum corda*, elevat manus hinc inde extensas usque ad pectus.
9. Cum dicit, *Gratias agamus Domino*, in rubricis Missalis habetur tantum: iungit manus. Item, in eadem rubrica, ad *Dominus vobiscum... Oremus... et Orate, fratres*, legitur solum: celebrans, extendens et iungens manus, dicit, etc. Sed multi auctores tenent quod eas paululum elevare debet, iuxta *Caeremoniale episcoporum*.

IV. *Iunctas tenet manus super altare:*

1. Cum dicit: *Oramus te, Domine*, usque ad *quorum reliquiae hic sunt*, exclusivè.
2. *In spiritu humilitatis*, etc.
3. *Suscipe, sancta Trinitas*, etc.
4. *Te igitur, clementissime Pater*, etc., usque ad *petimus* inclusivè.

5. Cùm genuflectit, ante elevationem hostiae.
6. *Supplices*, etc., usque ad *ut quotquot* inclusivè.
7. Ad tres Orationes ante Communionem.
8. *Placeat tibi, sancta Trinitas*, etc.

V. *Habet manus extensas ante pectus :*

1. Ad Orationes quas dicit initio missae, ad Orationes secretas, et Postcommunionem.
2. Ad Praefationem et per maiorem Canonis partem.
3. Ad Orationem Dominicam.

VI. *Habet manus super altare separatim positas :*

1. Quoties osculatur altare, aut genuflectit.
2. Ad epistolam, nisi super librum eas ponat.
3. Ad haec verba Praefationis: *Per omnia saecula saeculorum*, et *Dominus vobiscum*.
4. Ad eadem verba: *Per omnia saecula saeculorum*, ante *Pater*.

VII. *Ponit sinistram super altare :*

1. Cùm dextrâ agit, nisi eam ponere debeat super librum, aut infra pectus, ut dicitur suprâ, in Ordine Missae, *tit. 3, n. 5, pag. 131*.
2. Quoties signat hostiam, aut calicem, aut utrumque simul.
3. Cùm dicit: *Nobis quoque peccatoribus*.
4. Per orationem: *Libera nos, quaesumus, Domine*.
5. Ad *Miserere nobis primi Agnus Dei*, usque ad *dominus nobis pacem* inclusivè.

VIII. *Ponit dextram super altare :*

1. Quoties sinistrâ vertit folium.
2. Ad *Domine, non sum dignus*, nisi cùm percudit pectus.

IX. *Osculatur altare :*

1. Ad haec verba: *quorum reliquiae hic sunt*.
2. Antequam se vertat, ut dicat *Dominus vobiscum*, et *Orate, fratres*.

3. Post verbum *petimus*, initio Canonis.
4. Ad istas voces: *ex hac altaris participatione*.
5. Cùm daturus est pacem, antequam dicat: *Pax tecum*.
6. In fine missae, dicto *Placeat*, sive det benedictionem, sive non, ut in missa Defunctorum.

X. *Elevat oculos :*

1. Antequam dicat: *Munda cor meum*.
2. Ad *Suscipe, sancte Pater*.
3. Ad *Offerimus tibi, Domine*, per integram orationem.
4. Dicendo: *Veni, Sanctificator*.
5. Ad *Suscipe, sancta Trinitas*.
6. Initio Praefationis, cùm dicit: *Deo nostro*.
7. Antequam incipiat *Te igitur*.
8. Dicendo: *Et elevatis oculis*, usque ad *omnipotentem* ante consecrationem panis.
9. Ad duas elevationes sanctissimi Sacramenti, in quod tunc habet oculos.
10. In fine missae, dicendo: *Benedicat vos*.

XI.

Prolatio dicendorum in missa triplex distinguitur : scilicet 1.º alta, seu clara et intelligibilis, 2.º mediocris, 3.º submissa.

Dicit voce submissâ :

1. *Aufer à nobis*, etc.; *Oramus te, Domine*, etc.
2. *Munda cor meum*, etc.; *Iube, Domine, benedicere; Per evangelica dicta*, etc.
3. *Suscipe, sancte Pater*, et alia quae sequuntur usque ad Praefationem exclusivè, his duobus verbis, *Ora te, fratres*, solum exceptis.
4. *Te igitur*, et caetera usque ad *Per omnia saecula saeculorum*; ante *Pater*, exceptis tantùm his verbis: *Nobis quoque peccatoribus*.
5. Ab *Amen* Orationis Dominicae inclusivè, usque ad antiphonam dictam *Communio* exclusivè, praeter se-

quentia, nempe: *Per omnia saecula, etc.*; *Pax Domini, etc.*; *Agnus Dei, etc.*; et quatuor haec verba: *Domine, non sum dignus.*

6. *Placeat tibi, sancta Trinitas.*

Voce mediocri:

1. *Orate, fratres.*
2. *Sanctus, etc.*; *Benedictus, etc.*
3. *Nobis quoque peccatoribus.*
4. *Domine, non sum dignus.*

Caetera omnia clarâ et intelligibili voce recitantur.

CAPUT III.

DE DEFECTIBUS IN CELEBRATIONE MISSARUM OCCURRENTIBUS.

I.

Sacerdos celebraturus, omnem adhibeat diligentiam, ne desit aliquid ex requisitis ad sacramentum Eucharistiae conficiendum. Potest autem defectus contingere ex parte materiae consecrandae, et ex parte formae adhibendae, et ex parte ministri conficientis. Quidquid enim horum deficit, scilicet materia debita, forma cum intentione et ordo sacerdotalis in conficiente, non conficitur Sacramentum. Et his existentibus, quibuscumque aliis deficientibus, veritas adest Sacramenti. Alii verò sunt defectus, qui in missae celebratione occurrentes, etsi veritatem Sacramenti non impediunt, possunt tamen aut cum peccato aut eum scandalo contingere.

II. *De defectibus materiae.*

Defectus ex parte materiae possunt contingere, si aliquid desit ex iis, quae ad ipsam requiruntur. Requiritur enim ut sit panis triticeus, et vinum de vite; et ut huiusmodi materia consecranda, in actu consecrationis, sit coram sacerdote.

III. *De defectu panis.*

1.-Si panis non sit triticeus, vel si triticeus, admixtus sit granis alterius generis in tanta quantitate, ut non maneat panis triticeus, vel sit alioqui corruptus, non conficitur Sacramentum.

2.-Si sit confectus de aqua rosacea, vel alterius distillationis, dubium est an conficiatur.

3.-Si coeperit corrumpi, sed non sit corruptus; similiter si non sit azymus, secundum morem Ecclesiae Latinae, conficitur, sed conficiens graviter peccat.

4.-Si celebrans ante consecrationem advertit hostiam esse corruptam, aut non esse triticeam, remotâ illâ hostiâ, aliam ponat; et factâ oblatione, saltem mente concepta, prosequatur ab eo loco ubi desivit.

5.-Si id adverterit post consecrationem, etiam post illius hostiae sumpcionem, positâ aliâ, faciat oblationem, ut supra, et à consecratione incipiat, scilicet ab illis verbis, *qui pridie quàm pateretur*, et illam priorem si non sumpsit,umat post sumpcionem corporis et sanguinis (vel alii sumendam tradat, vel alicubi reverenter conservet). Si autem sumpserit, nihilominusumat eam quam consecravit: quia praeceptum de perfectione Sacramenti, maioris est ponderis quàm quòd à ieiunio sumatur.

6.-Quòd si hoc contingat post sumpcionem sanguinis, apponi debet rursus novus panis, et vinum cum aqua, et factâ prius oblatione, ut supra, sacerdos consecret, incipiendo ab illis verbis, *Qui pridie*, ac statimumat utrumque, et prosequatur missam, ne Sacramentum remaneat imperfectum, et ut debitus servetur ordo.

7.-Si hostia consecrata dispareat, vel casu aliquo, ut vento, aut miraculo, vel ab aliquo animali accepta, et nequeat reperiri; tunc altera consecretur ab eo loco incipiendo, *Qui pridie quàm pateretur*, factâ eius prius oblatione, ut supra.